

Sygn. akt VIII C 3168/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi Wydział VIII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Katarzyna Nowicka-Michalak

Protokolant: sekr. sąd. Kamila Zientalak

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 r. w Łodzi

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko D. L.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 3168/13

UZASADNIENIE

Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. w pozwie z dnia 05 lipca 2013 r. wniesionym przeciwko D. L. wniosło o zasądzenie kwoty 4.386 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że składka ubezpieczeniowa została obniżona na podstawie oświadczenia pozwanego o bezszkodowości. Powód zweryfikował oświadczenie pozwanego i ustalił, że pozwany przed zawarciem umowy ubezpieczenia był sprawcą szkód. Spowodowało to konieczność dokonania rekalkulacji składki.

Nakazem zapłaty z dnia 11 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną pozwem kwotę wraz z ustawowymi odsetkami i kwotą 642 zł kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany D. L. zaskarżył powyższy nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł, że samochód objęty przedmiotową umową ubezpieczenia nie miał żadnej szkody. Wszystkie informacje potrzebne do weryfikacji przebiegu ubezpieczenia zostały uzyskane przez agenta powoda.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. L. zawarł w dniu 22 marca 2012 r. z Towarzystwem (...) Spółką Akcyjną w W. umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej oraz autocasco, dotyczącą samochodu osobowego marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Na potwierdzenie zawarcia umowy została wystawiona polisa o numerze (...). Umowa obowiązywała w okresie od dnia 23 marca 2012 r. do dnia 22 marca 2013 r. Składka została uiszczona jednorazowo w kwocie 1.848 zł. Pozwany otrzymał 60% zniżki w ubezpieczeniu OC i 60% zniżki w ubezpieczeniu AC. Gdyby pozwany wskazał jedną albo dwie szkody z ubezpieczenia OC otrzymałby 30% zniżki, w przypadku AC jednak szkoda uprawniała do 25% zniżki.

(wniosek o ubezpieczenie –k.15, załącznik do wniosku-ubezpieczenie autocasco –k.16, polisa –k.14, oświadczenie klienta –k.17-18)

D. L. podpisał oświadczenie o przebiegu ubezpieczenia. Zgodnie z jego treścią, przez okres ostatnich 36 miesięcy przed zawarciem umowy pozwany nie miał szkody z ubezpieczenia OC pojazdów, których był / jest właścicielem / użytkownikiem lub z ubezpieczenia OC innych pojazdów, w czasie gdy kierował tymi pojazdami. Pozwany oświadczył również, że przez okres ostatnich 24 miesięcy przed zawarciem umowy nie miał szkód z ubezpieczenia AC/KR pojazdów, których był / jest właścicielem / użytkownikiem lub z ubezpieczenia OC innych pojazdów, w czasie gdy kierował tymi pojazdami.

(oświadczenie pozwanego –k.17-18)

Z informacji Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W., nadesłanej na zlecenie powoda wynika, że pozwany dwukrotnie był sprawcą szkody w ramach ubezpieczenia OC pojazdów, co skutkowało wypłatą odszkodowania w łącznej kwocie 14.780,21 zł. Do szkody w ramach ubezpieczenia OC, których sprawcą był pozwany, doszło w dniu 20 kwietnia 2010 r. i w dniu 05 sierpnia 2012 r. Nadto pozwany był sprawcą szkody w ramach ubezpieczenia AC/KR w dniu 20 kwietnia 2010 r.

(pismo (...)k.19-22)

Pismem z dnia 30 stycznia 2013 r. powód poinformował pozwanego o dokonanej weryfikacji oświadczenia o bezszkodowości i uprawnieniu powoda do rekalkulacji składki ubezpieczeniowej i wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 8 dni od otrzymania wezwania kwoty 3.181 zł z tytułu ubezpieczenia AC i kwoty 1.205 z tytułu ubezpieczenia OC zł.

(pismo powoda –k.23-24)

Pozwany D. L. zawierał przedmiotową umowę ubezpieczenia za pośrednictwem agenta ubezpieczonego powoda J. C.. W tym czasie ubezpieczyciel nie miał dostępu do bazy danych (...) i opierał się na informacjach od klienta. Agent J. C. nie miała obowiązku sprawdzać wszystkich pojazdów klientów, badała szkodowość ubezpieczonego pojazdu. W. agenta powód w związku z przedmiotową polisą nie poniósł żadnej szkody, bo szkody na tej polisie nie było.

(zeznania świadka J. C. –k.200, zeznania pozwanego –k.205v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, oceniając je jako wiarygodne. Sąd oddalił wnioski pozwanego o zwrócenie się do szeregu towarzystw ubezpieczeniowych celem ustalenia wysokości uiszczonych w nich składek, bowiem w ocenie Sądu informacje tych towarzystw ubezpieczeniowych dotyczą innych umów ubezpieczeniowych i innych warunków, na których zostały zawarte. Sąd oddalił również wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych do spraw rachunkowości i aktuarusza, uznając, że przeprowadzenie tych dowodów będzie zbędne w niniejszym procesie, a jedynie dodatkowo przedłuży czas jego trwania oraz większy koszty procesu.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

W przedmiotowej sprawie znajdują zastosowanie przepisy Księgi pierwszej – części ogólnej Kodeksu cywilnego oraz przepisy Księgi trzeciej dotyczące umowy ubezpieczenia, przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2003, Nr 124, poz. 1152 ze zm.) oraz postanowienia umowy ubezpieczenia zawartej przez strony.

Stosownie do treści przepisu art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Ubezpieczyciel zobowiązany jest potwierdzić zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia (art. 809 § 1 k.c.).

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że pozwany jako ubezpieczający zawarł z powodem umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego za szkody powstałe w związku z ruchem samochodu na okres 12 miesięcy oraz umowę autocasco na 12 miesięcy, co zostało potwierdzone wystawieniem polisy numer (...).

Osią sporu w przedmiotowej sprawie było ustalenie czy powód miał prawo do rekalkulacji wyliczonej pierwotnie pozwanemu składki ubezpieczeniowej, a w efekcie czy ma prawo domagać się od pozwanego zapłaty składki ubezpieczeniowej w wyższej wysokości.

Pozwany podpisując umowę ubezpieczenia złożył oświadczenie określonej treści, skutkujące wyliczeniem składki ubezpieczeniowej w przy zastosowaniu ulg za bezszkodową jazdę. Mocą postanowień umowy wysokość składki jest uzależniona między innymi od tego, czy w okresie trzydziestu sześciu miesięcy licząc wstecz od daty zawarcia umowy ubezpieczenia OC doszło czy nie doszło do wyrządzenia szkody w związku z ruchem pojazdu, którego ubezpieczony był w tym okresie właścicielem lub użytkownikiem bądź kierującym. Jeżeli w tym okresie czasu miała miejsce taka szkoda i została ona naprawiona przez zakład ubezpieczeń będący stroną umowy ubezpieczenia OC obejmującej ruch pojazdu, którego pozwany był właścicielem, użytkownikiem, kierującym, to wówczas należna składka jest wyższa aniżeli w sytuacji, gdyby do takiej szkody nie doszło, bądź też gdyby wprawdzie do szkody doszło, ale nie byłaby ona naprawiana przez zakład ubezpieczeń. Podobnie wysokość składki AC jest uzależniona między innymi od tego, czy w okresie 24 miesięcy licząc wstecz od daty zawarcia umowy ubezpieczenia AC doszło czy nie doszło do wyrządzenia szkody w związku z ruchem pojazdu, którego ubezpieczony był w tym okresie właścicielem lub użytkownikiem bądź kierującym.

W przedmiotowym przypadku miały miejsce dwie szkody w okresie trzydziestu sześciu miesięcy licząc wstecz od daty zawarcia umowy ubezpieczenia OC oraz w okresie dwudziestu czterech miesięcy jedna szkoda z AC.

W realiach niniejszej sprawy mieć jednak należy na uwadze okoliczności w jakich doszło do zawarcia przedmiotowej umowy ubezpieczenia oraz należy ocenić rolę agenta ubezpieczeniowego.

Przepis art. 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. nr 124, poz. 1154 ze zm.) stanowi, że pośrednik ubezpieczeniowy wykonuje czynności w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń, polegające - między innymi - na wykonywaniu czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania umów ubezpieczenia, zawieraniu umów ubezpieczenia. Zakład ubezpieczeń udziela - w myśl przepisu art. 12 ust. 1 ustawy - agentowi ubezpieczeniowemu upoważnionemu do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia pełnomocnictwa do dokonywania czynności agencyjnych w imieniu tego zakładu. Przepis art. 2. ust. 1 ustawy stanowi zaś, że pośrednictwo ubezpieczeniowe polega na wykonywaniu przez pośrednika za wynagrodzeniem czynności faktycznych lub czynności prawnych związanych z zawieraniem lub wykonywaniem umów ubezpieczenia. Przepis art. 6a ustawy wskazuje, iż sumy pieniężne przekazane z tytułu umowy ubezpieczenia przez ubezpieczającego pośrednikowi ubezpieczeniowemu uznaje się jako wpłacone zakładowi ubezpieczeń. Przepis art. 11 ust. 1 ustawy wprowadza odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, na którego rzecz agent ubezpieczeniowy działa, za szkodę wyrządzoną przez agenta ubezpieczeniowego w związku z wykonywaniem czynności agencyjnych.

Powyższe wskazuje, że dla sytuacji ubezpieczonego, oceny stosunku prawnego którego źródłem jest zawierana umowa ubezpieczenia, działanie i zaniechanie agenta ubezpieczeniowego jest tożsame z działaniem i zaniechaniem samego zakładu ubezpieczeń, z którym ubezpieczony zawiera umowę ubezpieczenia. Zachowanie agenta jest traktowane jako zachowanie samego powoda. Konstatacja ta ma znaczenie z uwagi na dalszą część czynionych rozważań.

Żądanie powoda stanowi nadużycie z jego strony przysługującego mu prawa podmiotowego w postaci roszczenia, z którym wystąpił w tym procesie w oparciu o łączącą strony umowę ubezpieczenia. Do tego, że powstała sytuacja będąca źródłem roszczenia powoda dochodzonego pozwem w tej sprawie, doszło w wyniku zachowania agenta ubezpieczeniowego. Pamiętać należy, że w zakresie okoliczności faktycznych mających znaczenie dla wysokości składki ubezpieczeniowej, to agent ubezpieczeniowy ukształtował treść łączącego strony procesu stosunku prawnego. To stwierdzenie jest wynikiem ustalenia faktu, iż to agent ubezpieczeniowy zadawał pytania pozwanemu dotyczące zdarzeń wywołujących szkody, ale dotyczących jedynie samochodu będącego przedmiotem ubezpieczenia. Agent

ubezpieczeniowy nie zadał pozwanemu pytań odpowiadających treści stwierdzeń wskazanych w formularzu umowy ubezpieczenia zawierającym oświadczenia wiedzy pozwanego wskazywane powyżej w tym uzasadnieniu. Agent ubezpieczeniowy, mimo tego, że należy od niego wymagać wysokiego poziomu staranności z uwagi na zawodowy charakter działalności i to takiej działalności, która swoim profilem odpowiadała przedmiotowi stanowiącemu podstawę roszczeń powoda, pomimo tego, że na agencie ciąży powinność znajomości materii, w której agent ubezpieczeniowy się porusza w ramach świadczonych usług, to w realiach przedmiotowego przypadku agent ubezpieczeniowy nie zadał innych pytań pozwanemu w materii jakże istotnej dla wysokości składki ubezpieczeniowej, bo w materii zdarzeń wywołujących szkody, tak jak na to wskazywały poszczególne warianty stwierdzeń wskazanych w formularzu umowy ubezpieczenia zawierającym oświadczenia wiedzy pozwanego wskazywane powyżej w tym uzasadnieniu. Pozwany podpisał umowę czyniąc to w zaufaniu do działań agenta ubezpieczeniowego jako profesjonalisty, eksperta na polu kontraktów, których źródłem są umowy ubezpieczenia. Zachowanie agenta ubezpieczeniowego należy traktować jak zachowanie samego powoda, na co wskazują przywołane powyżej przepisy ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym. W realiach przedmiotowego przypadku uznać należy, że nie może zasługiwać na akceptację takie żądanie powoda, które oparte jest na przedstawionym powyżej zawinionym zachowaniu powoda działającego przez swojego agenta ubezpieczeniowego, albowiem zachowanie to doprowadziłoby do czerpania przez powoda profitów z niewłaściwego, błędnego, sprzecznego z zapisami umowy, zawinionego zachowania powoda działającego przez swojego agenta ubezpieczeniowego, uzyskania przez powoda korzyści kosztem pozwanego, który swoim zachowaniem nie przyczynił się do powstałej sytuacji, a który zostałby niezasłużenie pokrzywdzony gdyby uwzględnić żądanie powoda, który sprokurował całą sytuację.

Mając powyższe na względzie, składka, jaką zapłacił pozwany przy zawieraniu umowy ubezpieczenia OC i AC opiewała na odpowiednią kwotę, nie była zaniżona i nie ma podstawy by powód żądał zapłaty tej składki w innej wysokości. Przepis art. 805 § 1 k.c. stanowi o tym, że ubezpieczony, a więc w przedmiotowym przypadku pozwany, zobowiązany jest do zapłaty składki w należnej wysokości w związku z zawarciem umowy ubezpieczenia OC. Taką też składkę pozwany już zapłacił.